

פרק א

בְּלִיַּק הַצִּיץ בְּשֵׁעוֹנוֹ וְנֵאֵנַח בִּיאוֹשׁ. לְמָה הִיא מֵתַעֲכַבֵּת כָּל כֶּךָ?
אִמּוֹ הֵייתָ אִמּוֹרָה לְהַתְּפִנוֹת מֵעִיסוּקִיהָ כִּבְר לִפְנֵי חֲצֵי שְׁעָה.
אֲצַבְעוֹתַי הִחֵלוּ לְתוֹפֵף עַל סִפְרֵי הַסְּפָרִייה. מָה יַעֲשֶׂה עֲכָשְׂיוֹ?
הוּא כִּבְר טִיפֵס עַל הַסּוּלְמוֹת הַמֵּתַגְלָגְלִים שֶׁבַחֲדָר מַנְדְּוּוֹיִל
וְהַשְׁתַּמֵּשׂ בַּמִּסִּילוֹת הַמֵּתַכֶּתֶת שֶׁלְּאוֹרֶךְ הַמִּדְפִּים כְּדֵי לַעֲבוֹר מִכּוֹנֵנִית
סִפְרִים אַחַת לְשֵׁנִייה. אַחַר כֵּךְ הוֹרִיד אֶת הַכְּרָכִים הַכְּבֵדִים בִּיּוֹתֵר
שֶׁמִּצָּא וְהֵנִיחַ אוֹתָם עַל הַשּׁוֹלְחָן שֶׁלִּיד הַחֲלוֹן כְּדֵי שִׁיּוּכַל לְדַפְדֹּף
בְּהֵם בְּנוֹחִיוֹת. הָאוֹתִיוֹת שֶׁעַל הַנִּייר הָאִפּוֹר הַזִּכְּרוּ לּוֹ מֵאוֹבְנִים
וְהוּא מִישֵׁשׁ בַּסְּקֵרְנוֹת אֶת חוֹלִיוֹת הַמִּילִים לִפְנֵי שֶׁסָּגַר אֶת הַסְּפָרִים.
רוֹבֵם נִכְתְּבוּ בַּשְּׁפוֹת שֶׁלֹּא הֵבִיךְ וְהוּא הִתִּיַּאֵשׁ וּוְיֵתֵר.
אַחַר כֵּךְ סוֹכַב אֶת הַגְּלוֹבּוֹס שֶׁלִּיד הַדֶּלֶת וְחִיפֵשׂ אֶת עִיר
הוֹלְדָתוֹ. הוּא לֹא מִצָּא אוֹתָהּ. צִפּוֹן אִמְרִיקָה לֹא הֵייתָ אֵלָּא כִּתְּם
חֶסֶר צוּרָה אֲשֶׁר אֶת מִישׁוּרֵיו חוֹצִים כִּמָּה נִהְרֹת, כַּחֲרִיצִים בְּצִיפּוֹי
לְכָה. בַּמָּקוֹם שֶׁבּוּ הָיוּ אִמּוֹרִים לְהִימְצָא הַנְּהִירוֹת הַגְּדוֹלִים צִייר
שְׁרִטְט הַמְּפוֹת יַעַר שֶׁל אוֹהֲלֵי טִיפֵי אִינְדִּיאַנִּים וְתֵאוּ אַחַד. הוּא
יֵדַע שֶׁקְּרוֹב מִזֶּה אֵל בִּיתוֹ לֹא יִגִּיעַ בַּחוֹדְשִׁים הַקְּרוֹבִים.
הוּא נֵאֵנַח בַּצֵּעַר.
כְּשִׁיצָא מֵהַחֲדָר נִיסָה לַחֲשֵׁב כִּמָּה סִפְרִים יֵשׁ בַּסְּפָרִייה כּוֹלָה.
וְדֹאֵי יֵשׁ בָּהּ עֲשָׂרוֹת אֲלֵפֵי כְּרָכִים, הִרְהַר וְסָקַר בַּמְּבִטוֹ אֶת הַמִּדְפִּים

שסביבו. חומר קריאה שיספיק לתקופת חיים שלמה השתרע מהרצפה עד התקרה ונמתח לכל הכיוונים.

הוא העביר את אצבעותיו על שדרות הספרים ומילא את האוויר בענני אבק קטנים כשעבר מספר לספר.

בדרכו חלף על פני משרד שעל דלתו הלבנה התנוססה הכתובת **פּוֹלְהַ רִיצְרִידֶם, ספּרנית** באותיות מוקפדות והוא עצר להקשיב.

לאוזניו הגיע קולה של אמו שדיברה בפנים. היא לא דיברה בכעס, פשוט בנחישות של אדם שרגיל להכתיב את רצונו לאחרים.

היא הייתה אקדמאית אורחת שבאה לאוקספורד לשליש אחד והעבירה את מרבית זמנה בספרייה ה**בוֹדְלִיאנית**, אחת הספריות

הגדולות בעולם, והייתה זקוקה למישהו שישגיח על שני ילדיה. כעת הייתה עסוקה במשא ומתן עם הספרנית, שעמדה לשמש

שמרטפית. בלייק הציץ בשעונו — שלושים ושש דקות — ונאנח שוב.

עכשיו ניסה ללכת אחורנית ולטפוח על הספרים בדרכו בכיוון ההפוך, אולי כך יעבור הזמן מהר יותר.

מהקירות הביטו בו בזעף פרצופיהם של האנשים שבתמונות. הם היו לבושים בגלימות כהות כקוסמים ולכולם היו זקנים

ארוכים מחודדים. ממפתח חולצותיהם בקעו צווארונים מלמלה מסובכים, שנראו כחרציות מעוכות. לקשישים שבהם היו עיניים

עייפות ועור מקומט כשל צב, אבל היו גם כמה נערים חיוורי פנים, בני גילו. הוא הציץ בשמותיהם, שהתנוססו על הלוחיות

שמתחת לתמונות: **תוֹמַס סְטֶרְנְהוֹלְד** (1587-1608); **גְ'רַמְיָה ווד** (1534-1609); **אֵייזיק וילקס** (1616-1637) **לוֹצְיוֹס סְנַט בּוֹנִיפָצְיוֹס**

דֶה לֶה קְרוּאָה (1599-1666). כל אחד מהאנשים המצוירים אחז ספרון קטן והצביע על קטע מסוים בתוכו, כאילו ניסה להזכיר

לדורות הבאים שעליהם להיות חרוצים וממושמעים. בלייק התעלם מהפרצופים הזועפים והמשיך לעבור בין

הספרים ולהקיש באצבעותיו על שדרותיהם.

אבל פתאום נעצר.

אחד הכרכים החזיר לו מכה! כמו חתול משתעשע חבט הספר באצבעותיו ואחר כך נסוג פנימה אל המדף כדי להסתתר. בלייק הרחיק את ידו במהירות, כאילו נעקץ.

הוא הביט באצבעותיו אבל לא ראה שום דבר יוצא דופן. הן היו מלוכלכות באבק אבל לא היה שום סימן לפצע או שריטה. הוא הביט בספרים כדי לבדוק מי מהם התנפל עליו, אבל כולם נראו רגילים לגמרי. סתם שורה של כרכים ישנים מתפוררים, כחילי צעצוע במדי עור שניצבים במסדר... אלא שאחד מהם ניסה להידחק לתוך כף ידו.

הוא הכניס את אצבעו לפיו ומצץ אותה בהרהור. בפרק האצבע, במקום שפגע בו הספר, הופיעה שריטה דקה כחתך של נייר חד ונזל ממנה מעט דם.

סביבו התנמנמה הספרייה בשעת אחר צהריים חמה ורוממת זו. קרני השמש היו תלויות בחלל האולם כווילונות מאובקים ובמרחק תקתק שעון בצליל מהורהר, שכאילו האט את מהלך הזמן. רגליים טפפו חרש על קורות הרצפה שמעליו. הוא חשב שזו ודאי אחותו, דַאק, שהייתה עסוקה בחקירות בקומה העליונה. מלבדם לא היה שם איש.

רק מְפִיסְטוֹפֶלְס, החתול של המכללה, צל שחור נוקשה בעל ציפורניים חדות כסיכות, התחמם בשמש על רצועת שטיח שליד החלון והוא התעניין בדבר אחד בלבד — בעצמו. למיטב ידיעתו של בלייק הוא היה לגמרי לבדו. חוץ ממה שארב על המדף, כמובן.

בזהירות רבה העביר את אצבעותיו על הספרים. "בלייק!" לחשה אמו בקול נזוף. פניה הציצו החוצה מחדרה של הספרנית. כהרגלה, היא באה לבדוק מה מעשיו בדיוק ברגע שעמד לעשות משהו אסור.

פולה ריצ'רדס, הספרנית, עמדה מאחוריה וחייכה בחביבות. "מה אמרתי לך?" גערה בו אמו. "אסור לך לגעת בספרים. הם עדינים ונדירים וכמה מהם יקרים מאוד... עכשיו תרים את הספר בזהירות רבה ולך לקרוא לאחותך. אני עוד מעט גומרת כאן."

בלייק המופתע השפיל את מבטו לרצפה. ממש ליד נעלו היה מונח ספר חסר ייחוד בעל כריכת עור חום שפניו כלפי מטה. הוא לא הבחין בו קודם לכן. היה נדמה לו שהספר ממתין שיהפוך אותו.

אמו התנצלה בפני הספרנית. "אני מצטערת, גברת ריצ'רדס. בלייק הוא לא בדיוק קורא מובהק." "אין צורך להתנצל, דוקטור וינטרס," השיבה פולה ריצ'רדס בנחת. "לפעמים גם אני מפילה ספרים ממדפים."

היא קרצה לבלייק וסגרה את דלת המשרד ומשום כך לא הצליח לשמוע את סוף השיחה.

הגברת ריצ'רדס מצאה חן בעיני בלייק. היא הייתה אישה עליזה שאהבה ספרים ועוד יותר מזה אהבה לשוחח עליהם. בכל פעם שהסירה את משקפיה עבי העדשות והניחה אותם על השולחן ראה בלייק בעדן את המילים בספר שהראתה לו שוחות קדימה ואחורה כרגליים בכריכת שחייה. היו אותיות שהתנפחו והתקמרו יותר מאחרות, אבל הוא הוקסם במיוחד מהגומות הקטנות שבנייר, שדמו לעקבות רגליים בשלג. הן הזכירו לו מסעות בקוטב.

בידיה של הגברת ריצ'רדס הפכו הספרים למשהו קסום, כמעט מהנה, לעומת אמו שאצלה היו מטלה מייגעת. היא השתמשה בספרים כדי לבחון את הכנת הנקרא והרבתה לחקור אותו על הישגיו בבית הספר.

נכון, בשנה שעברה הוא לא הצליח כל כך, אבל היא לא האמינה לו כשטען שזה לא מפני שלא השתדל. הבעיה הייתה

ששום דבר כבר לא נראה הגיוני. המילים כאילו התפוררו ברגע שהביט בהן. ברגע הראשון הן נראו כשורת ציפורים ישרה על גדר תיל וכעבור רגע הן נפנפו בכנפיהן ונפוצו כלהקת דרורים מבוהלים. הוא לא הצליח להתרכז.

כולם קיוו שהחופשה באוקספורד, שבמהלכה תלמד אותו אמו, תאפשר לו לחזור ולהתרכז. "תראה את הדברים מזווית רעננה יותר," כך אמרה המחנכת שלו, כאילו במשפט זה מקופל עולם ומלואו, אבל אמו רק העבירה אותו לטיפולם של בעלי תפקידים במכללה, ומפני שגם הם היו עסוקים עבר עליו מרבית זמנו לבד בספרייה, או שהשגיח על אחותו הקטנה. אמו עסקה במחקר לקראת ספר חדש ולא היה לה זמן ל"הפרעות".

בלייק התכופף כדי להרים את הכרך שנפל, אבל קפא באמצע הרכינה. מחשבה מטרידה עברה במוחו. אולי זה הספר שתקף את אצבעו?

אבל זה בלתי אפשרי, חשב. ספרים לא תוקפים. חוץ מזה, כריכת הספר הייתה סדוקה ובלויה ככפת עור ישנה. הספר נראה לגמרי לא מזיק. הוא נענע בראשו. הוא משתטה.

מהר, לפני שיספיק להתחרט, התכופף והרים את הספר. אבל אז קרה דבר נוסף — הספר השתנה בין אצבעותיו, ממש מעט. התנועה הייתה כמעט לא מורגשת, אבל בלייק היה בטוח שחש בה. הספר נח בכף ידו בהתאמה מושלמת, כאילו מצא את מקומו. לבו ניתר בקרבו.

כשהביט מקרוב ראה ששני תפסים שהידקו פעם את כריכת הספר היו עכשיו שבורים ורצועות עור הידלדלו מהכריכה כרצועות שעון בזמן שלא עונדים אותו. שן כסופה, כניב של נחש, התנודדה מקצהו של אחד התפסים. ככל הנראה שן המתכת הזאת היא ששרטה את אצבעו. פרק האצבע שלו כאב כשנזכר במה שקרה והוא מצץ את הפצע. טיפת דם נוספת בצבצה ממנו. על הכריכה הייתה כותרת, אבל היא הייתה דהויה כל כך עד

שכמעט לא נראתה. האותיות היו מעודנות ודקיקות כקורי עכביש והוא נשף עליהן בזהירות כדי להסיר את שכבת האבק. לעיניו נגלתה כותרת, או שם, שנחקקו בעור באותיות מעוגלות לא רגילות:

אנדימיון ספרינו

הוא פתח את הספר. אזבעותיו רעדו, אבל הדפים התחלפו מאליהם כאילו יד נעלמה נשלחה מעבר לחלל ולזמן וחיפשה את המקום המתאים להתחיל לקרוא. הוא עצר את נשימתו בתדהמה.

כמה מהדפים היו דבוקים בפינות כאילו לא הופרדו מעולם ואילו אחרים היו מקופלים וכשנפרשו דמו למפות ללא יעד. הם הזכירו לו את ציפורי האוֹרִיגְמִי העשויות קיפולי נייר שגברת יפנית אחת הכינה בתוכנית טלוויזיה. בספר לא היו שורות, בניגוד למחברת כתיבה, ולא היה בו מקום פנוי לכתוב בו, בניגוד ליומן; אבל גם דפים מודפסים לא היו בו. אם כך זה לא היה ספר קריאה רגיל. דומה שמצא ספר ריק לגמרי. אבל מדוע יש בספרייה ספר ריק?

הוא חש פתאום בקצות אזבעותיו תחושת עקצוץ כמשב רוח קל והתקרב אל החלון כדי לבחון את הספר ביסודיות. היה נדמה לו שהוא רואה תלמים נוצצים ונעלמים בתוך הנייר, כאילו קרנה השמש מתוכו ושידרה משו; אבל כשהרים את הספר כדי להביט בו באור בתקווה לגלות בדפים מסר מוצפן, הוא לא ראה דבר. הדפים היו כזוגיות דקות מכוסות שכבת כפור. לא היה אפשר לקרוא בהם דבר.

הוא חזר למדף באכזבה ואזבעותיו ליטפו את הספר בבלי דעת. מגעו של הנייר היה רך יותר מכל דבר אחר שנגע בו מימיו.

כפתיתי שלג לפני שהם נמסים, חשב, או, או... מה בדיוק? זו הייתה תחושה בלתי מוגדרת, חמקמקה. ובכל זאת, מרגע שפתח את הספר לא רצה להיפרד ממנו. הספר שבה אותו בקסמו.

"על מה אתה מסתכל?"

דאק ירדה בגנבה מהיציע שבקומה העליונה והפתיעה אותו. היא נתלתה כקוף מקצה כוננית הספרים ובחנה אותו בסקרנות.

"על שום דבר," השיב והפנה לה את גבו כדי שלא תראה מה הוא מחזיק בידו.

"אתה משקר."

"אמרתי לך, זה שום דבר."

"ממתי אתה אוהב לקרוא?"

"אני לא אוהב לקרוא. לכי מכאן."

דאק פשפשה בין הספרים שעל המדף, בחרה כמה מהכרכים העבים ביותר והעבירה אותם אל שולחן. היא דפדפה בהם.

"טיפוגרפיה?" שאלה ועיקמה את אפה. "ממתי אתה מתעניין בזה?"

היא הראתה לו את עמוד השער של הספר הראשון שבחרה. De Ortu et Progressu Artis Typographicae. מתחת לכותרת הופיע איור ובו כמה גברים בחדר שתקרתו מקושתת והוא מלא מכונות גדולות ושולחנות נטויים. הם הדפיסו ספרים.

"אני לא מתעניין בזה," השיב בלייק. "הספר הזה שונה. הוא היה במדור הלא נכון."

"על מה הספר?"

הוא התעלם ממנה והמשיך לדפדף בספר. יש לי הרגשה שאני האדם הראשון שגילה אותו, חשב, או שזה הספר הראשון שגילה אותי...

אבל זה בלתי אפשרי! גברת ריצ'רדס ודאי דפדפה בו

כשהכניסה אותו לקטלוג של הספרייה! הוא חיפש בספר כרטיס קטלוג או אמצעי זיהוי אחר, אבל לא מצא דבר. נוסף על כך, על גב הספר לא הייתה תווית במקום שספרנים נוהגים להדביק בו מספר כדי לאפשר לתלמידים לשאול את הספר. לספר הזה לא היה שום סימן זיהוי או קטלוג. כאילו לא היה קיים כלל.

לרגע הרהר באפשרות להחביא אותו בתרמילו. האם תהיה זו גנבה, לקחת ספר שאיש לא יודע על קיומו? אין בו אפילו מילים, לכן קשה להאמין שיש בו תועלת למישהו. ואולי כן? אולי יוכל לשאול אותו מהספרייה... אבל אז יצטרך לבקש מגברת ריצ'רדס מספר זיהוי לספר, ויצטרך להסביר למה הוא רוצה לקרוא ספר ריק.

הוא החליט להחזיר את הספר למדף. היו לו די חוויות מוזרות ליום אחד.

אבל ברגע שעמד לסגור את הספר הבחין בכמה מילים שהיו חרוטות בדף שלפניו, ממש באמצע הספר. הוא לא העביר את הדפים. הספר פשוט נפתח בדף הזה.

מנין באו האותיות?

השם שראה על הכריכה הופיע גם פה, הפעם בתוך כמה שורות שנראו כמו בית בשיר. האותיות היו זעירות כל כך עד שכמעט לא נראו. כמו הספר, גם פשרן לא היה ברור.

הוא לחש את המילים לעצמו.

"מה אמרת?"

שוב דאק.

"כלום. אל תתערבי."

"טוב, זה נשמע מוזר. על מה הספר הזה בכלל?"

היא קמה כדי להביט בספר.

בלייק חסם אותה בכתפו וחזר על המילים בלחישה חרישית עוד יותר כדי שלא תשמע.

קול וחורל ייטרכו בסגיו,
אז קשאל חסות 303 בין 301,
אם קול וחורל שוב לא ייטשו,
יטרכו הסער, 301 ייטרכו,
אך אם ימאצו העונות אבטח,
ייטרו סדר הצברים אנצח,
אנציליון סערינג, הקשה אצברים,
הגבנה גבול רך אדענים.

בלייק שפשף את מצחו במבוכה. המילה שמש אולי מתייחסת להטלת אור ולפענוח המילים שראה בספר... אבל מי, או מה, הוא אנדימיון ספרינג? ואיך אפשר לקרוא ספר ריק? ברור שהוא לא נכון דיו לפענח את התעלומה, כי לא היה לו מושג כיצד לפענח את השיר המסתורי, שלא לדבר על תעלומת הספר כולו.

"אפשר לראות?" שאלה דאק.

"לא. תסתלקי מכאן."

"טוב. מכאן זה נראה ספר ריק."

"זה כי אין בו כלום," השיב בלייק בפזוור נפש, אבל פתאום השתתק בהפתעה, כי הבין שהיא אינה מסוגלת לראות את המילים שהוא רואה.

"תראה לי!" התעקשה דאק.

"לא, אל תיגעני בו!" אמר בלייק בזעף והרים את הספר הרחק

מהישג ידה. "זה ספר נדיר או יקר... או משהו..."

הוא הציץ בה. כמו תמיד, גם היום לבשה את מעיל הגשם הצהוב המבריק בעל הברדס הכתום שלבשה מאז המריבה הגדולה. ביום ההוא הוריהם התווכחו כל כך עד שלבסוף פרצו בבכי. דאק עלתה לחדרה להביא את מעיל הגשם החביב עליה וכשחזרה הפתיעה את כולם. "אני לובשת אותו כדי לא להירטב מהדמעות

שלכם, " הכריזה בקול צווחני שנועד לחקות קול של מבוגר אבל נשמע ילדותי במיוחד. כולם פרצו בצחוק רועם – בסופו של דבר אפילו דאק צחקה – ומעיניהם זלגו דמעות של צחוק במקום דמעות צער.

ולזמן מה הקסם פעל. הוריהם היו מאושרים יותר, ולו רק לזמן קצר.

מאותו היום לא הסכימה דאק לפשוט את המעיל, כי אם תעשה זאת אולי ייעלם הקסם. אבל בלייק ידע שהקסם הולך ומתפוגג במהירות. בעצם הוא כמעט נמוג. זו הייתה אחת הסיבות לנסיעתם לאוקספורד. אביהם נשאר מעבר לאוקיינוס האטלנטי.

הוא הביט בה שוב. היא נראתה עצובה.

"זה כלום," אמר ביתר עדינות. "סתם ספר ריק."

הוא הניח לה להחזיק לרגע בספר ואחר כך החזיר אותו למדף, שם נבלע בין שני כרכים עבים על תולדות הדפוס.

הוא חיבק את כתפיה בזרועו. "בואי, נחכה לאמא בחוץ."